

Настоящият раздел предоставя преглед на специализираните съдилища в Латвия.

Специализирани съдилища

Конституционен съд на Република Латвия

Съгласно [Конституцията на Република Латвия](#) (*Latvijas Republikas Satversme*, наричана по-нататък „Конституцията“) в страната има **Конституционен съд** (*Satversmes tiesa*), който е независима съдебна институция и разглежда в рамките на предоставената му от закона компетентност дела за конституционност на законите и подзаконовите нормативни актове, както и други, предвидени от закона дела. Конституционният съд може да обезсилва закони и други правни актове или части от тях.

Съгласно член 16 от [Закона за Конституционния съд](#) (*Satversmes tiesas likums*) Конституционният съд **разглежда дела, свързани с:**

конституционността на законите;

конституционността на международните споразумения, подписани или сключени от Латвия (дори преди ратифицирането им от Парламента (*Saeima*);

съответствието на законовите и подзаконовите нормативни актове, или на части от тях с правни норми от по-висок ранг;

съответствието със закона на другите актове на Парламента, Министерския съвет, президента, председателя на Парламента или министър-председателя (различни от административни актове);

съответствието със закона на заповедите, с които даден министър, оправомощен за целта от Министерския съвет, спира изпълнението на решения на общински съвет;

съответствието на разпоредбите на латвийското национално законодателство с международните споразумения, сключени от Латвия, които не са несъвместими с Конституцията.

Конституционният съд се състои от седем съдии, които се назначават с мнозинство от членовете на Парламента (не по-малко от 51 гласа). Трима от съдиите се назначават по предложение на не по-малко от десет членове на Парламента, двама — по предложение на Министерския съвет, и още двама — по предложение на общото събрание на Върховния съд. Върховният съд избира кандидатите измежду латвийските съдии.

Конституционният съд не може да образува производства по собствена инициатива; той разглежда дела само след като бъде сезиран от лицата, предвидени в закона.

Право да сезират съда относно конституционността на законите и международните споразумения, подписани или сключени от Латвия (дори преди ратифицирането им от Парламента), или съответствието на законовите и подзаконовите нормативни актове, или на части от тях с правни норми от по-висок ранг, или съответствието на разпоредбите на латвийското законодателство с международни споразумения, сключени от Латвия, които не са несъвместими с Конституцията, имат:

президентът;

Парламентът;

поне двадесет членове на Парламента;

Министерският съвет;

главният прокурор;

Сметната палата (*Valsts kontroles padome*);

общински съвет (*pašvaldības dome*);

Омбудсманът (*tiesībsargs*), когато институцията или длъжностното лице, издало оспорвания акт, не е отстранило установените недостатъци в определения от Омбудсмана срок;

съд, разглеждащ гражданско, наказателно или административно дело;

съдия към служба по вписванията, който вписва в имотния регистър недвижим имот и свързани с тях права;

всяко лице, чиито основни права съгласно Конституцията са били нарушени;

Съдебният съвет, в рамките на законоустановената си компетентност.

Право да сезират съда относно съответствието със закона на други актове на Парламента, Министерския съвет, президента, председателя на Парламента или министър-председателя (различни от административни актове) имат:

президентът;

Парламентът;

поне двадесет членове на Парламента;

Министерският съвет;

Съдебният съвет, в рамките на законоустановената си компетентност.

Право да сезира съда относно съответствието със закона на заповедите, с които даден министър, оправомощен за целта от Министерския съвет, спира изпълнението на решенията на общински съвет, има въпросният общински съвет.

Делата относно конституционността на законите, на подзаконовите нормативни актове на Министерския съвет и на други издадени от него актове, относно съответствието на разпоредбите на латвийското национално законодателство с международни споразумения, които са сключени от Латвия и не са несъвместими с Конституцията, и относно конституционността на международни споразумения, подписани или сключени от Латвия (дори преди ратифицирането им от Парламента), както и на законовите или подзаконовите нормативни актове или на части от тях се разглеждат от Конституционния съд в пълен състав. Останалите дела се решават от състав от трима съдии, освен ако Конституционният съд реши друго.

Решението на Конституционния съд е окончателно и придобива сила на пресъдено нещо от момента на произнасянето му. Както решението, така и тълкуването на спорната разпоредба, изложено в него, са задължителни за всички централни и местни държавни органи (включително съдилищата) и длъжностни лица, както и за физическите и юридическите лица.

Разпоредба, обявена от Конституционния съд за несъвместима с правна норма от по-висок ранг, се смята за отменена, считано от датата на публикуването на решението на Конституционния съд, освен ако съдът реши друго. Ако Конституционният съд прецени, че международно споразумение, подписано или сключено от Латвия, противоречи на Конституцията, Министерският съвет е длъжен незабавно да предприеме действия за неговото изменение, отхвърляне, спиране на изпълнението или оттеглянето на страната от споразумението.

Икономически съд

Съгласно разпоредбите на Закона за съдебната власт (*Likums par tiesu varu*) за разглеждане на делата, посочени в Гражданския процесуален кодекс (*Civilprocesa likums*) и Наказателно-процесуалния кодекс (*Kriminālprocesa likums*), е създаден Икономически съд (*Ekonomisko lietu tiesa*). Той се намира в Рига и юрисдикцията му обхваща цялата територия на Латвия.

Съгласно **гражданското право** Икономическият съд е компетентен за:

- искове, произтичащи от презастрахователни договори;
- искове, произтичащи от договори за инвестиционни услуги и допълнителни инвестиционни услуги;
- искове за защита на инвестициите от други държави — членки на Европейския съюз, срещу латвийските органи;
- искове, произтичащи от правоотношенията на корпоративни групи;
- искове, произтичащи от правоотношенията между членовете (акционерите) на акционерни дружества;
- искове, произтичащи от споразумения за финансово обезпечение;
- искове, произтичащи от капиталови трансакции със свързани лица по смисъла на Търговския закон (*Komerclikums*) и Закона за пазара на финансови инструменти (*Finanšu instrumentu tirgus likums*);
- искове, произтичащи от прехвърляне на предприятия и корпоративно реструктуриране, с изключение на иски към служители;
- искове, произтичащи от договорни задължения между строителни предприемачи, включително подизпълнители, във връзка със строителството на сгради от втори или трети клас, за които е необходимо разрешително за строеж, с изключение на жилищни сгради с едно или две жилища и свързаните с тях функционални структури;
- искове, произтичащи от нарушения на законодателството в областта на конкуренцията;
- искове, произтичащи от решения на събрания на членове на (акционери в) капиталови структури; и
- искания за ликвидация и обявяване на несъстоятелност на кредитни институции.

Едновременно с това съгласно **наказателното право** Икономическият съд е компетентен за:

- финансиране на производството, съхранението, движението, употребата или разпространението на оръжия за масово унищожение, за което се носи отговорност по член 73.1, параграф 2 от Наказателния закон (*Krimināllikums*);
 - тероризъм, за което се носи отговорност по член 79.2, параграф 2 от Наказателния закон;
 - изпиране на незаконно придобити средства (член 195 от Наказателния закон);
 - неправомерно получаване на облаги, за което се носи отговорност по член 198, параграфи 2, 3 или 4 от Наказателния закон;
 - подкуп за търговски цели, за което се носи отговорност по член 199, параграф 2 от Наказателния закон;
 - приемане на подкуп, за което се носи отговорност по член 320, параграфи 3 или 4 от Наказателния закон;
 - придобиване на подкуп, за което се носи отговорност по член 321, параграфи 2, 3 или 4 от Наказателния закон;
 - посредничество за даване на подкуп, за което се носи отговорност по член 322, параграф 2 от Наказателния закон;
 - активен подкуп, за което се носи отговорност по член 323, параграфи 2 или 3 от Наказателния закон;
 - търговия с влияние, за което се носи отговорност по член 326.1, параграф 2 от Наказателния закон;
 - незаконно искане и получаване на облаги, за което се носи отговорност по член 326.2, параграф 2 от Наказателния закон; и
 - незаконно предоставяне на облаги, за което се носи отговорност по член 326.3, параграф 2 от Наказателния закон.
- Обжалванията на решенията на Икономическия съд се разглеждат от Окръжния съд на Рига (*Rīgas apgabaltiesa*).

Бази данни с правна информация

Наименование и URL адрес на базата данни

[Дела, разглеждани от Конституционния съд \(функция за търсене\)](#)

Безплатен ли е достъпът до базата данни?

Да, достъпът е **безплатен**.

Кратко съдържание на базата данни

Базата данни съдържа решенията на Конституционния съд на Република Латвия.

Допълнителна информация

Интерфейсът за търсене в базата данни, както и съдебните решения са достъпни на латвийски и английски език.

Връзки

[Конституционен съд на Република Латвия](#)

Последна актуализация: 26/01/2024

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държвата-членка, отговорна за тази страница.